

NOVO
MESTO

LET
NOVOMEŠKE
POMLADI

NAGRAJENCI PRIZNANJ IN NAGRAD MESTNE OBČINE NOVO MESTO ZA LETO 2019

MIRAN JARC

JOSIP VIDMAR

KAREL

DERNOVŠEK

MARJAN

MUŠIČ

BOŽIDAR

JAKAC

MARIJ KO

GOJ

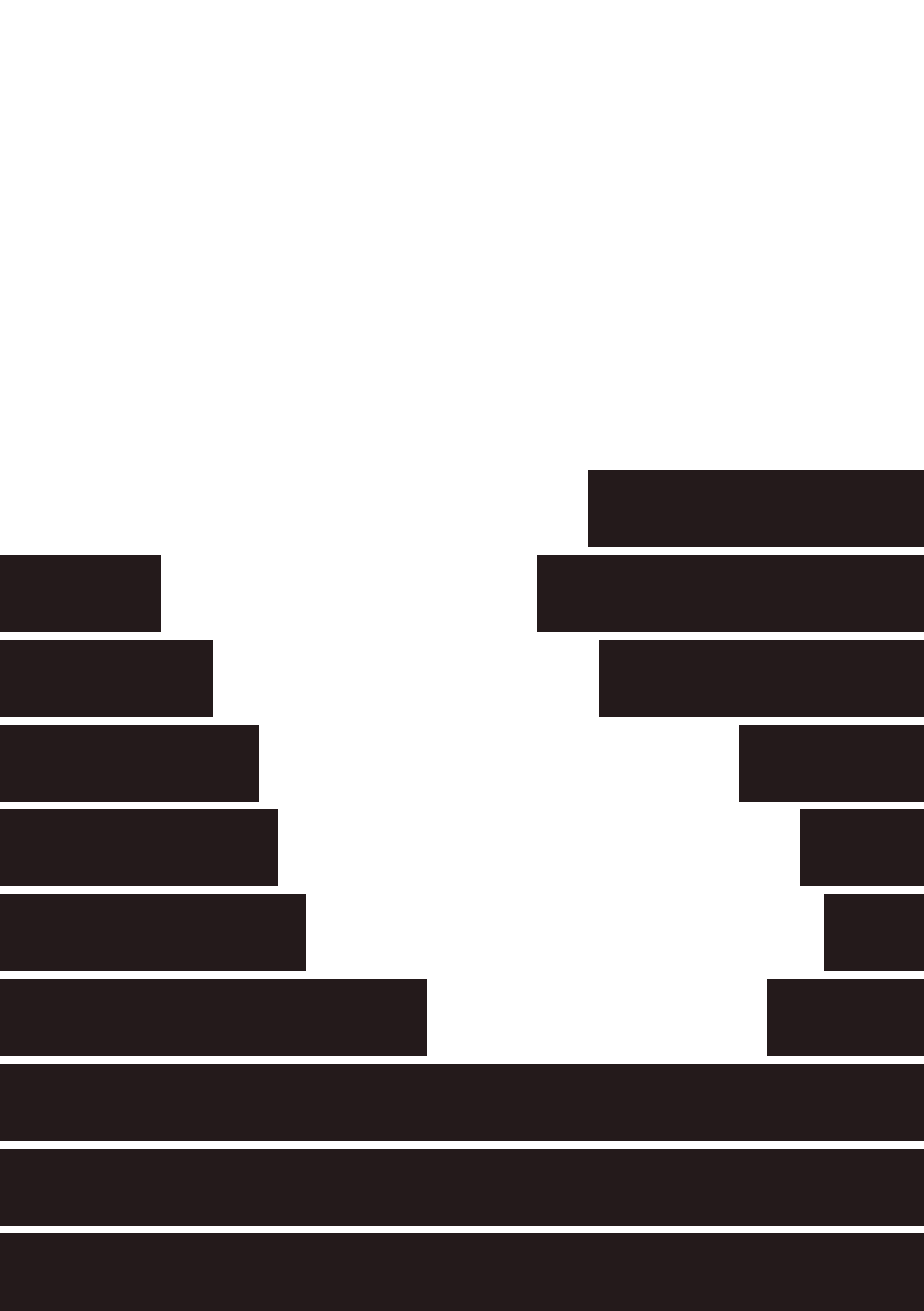
LEON ŠTUKELJ

IVAN

ČARGO ANTON PODBEVŠEK EMIL

PUREBER FRAN TRATNIK ANTON PUC

STANKO SCHWEIGER FRIC GEBAUER

VSEBINA

Nagovor župana Mestne občine Novo mesto

mag. Gregor Macedoni

Častni občan Mestne občine Novo mesto

prof. dr. Stane Granda

Nagrada Mestne občine Novo mesto

Gregor Kavčič

Marta Medle

Trdinova nagrada Mestne občine Novo mesto

Nataša Mirtič

Maksimilijan Starc

Grb Mestne občine Novo mesto

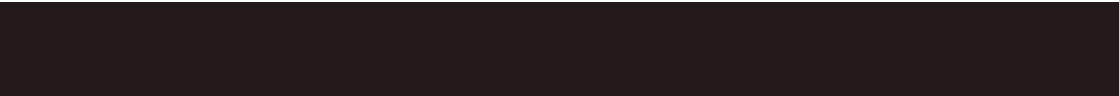
Jožefa Rolih

Frančiškanski samostan Novo mesto

Območna obrtno-podjetniška zbornica Novo mesto

Kulturni program slavnostne akademije

Gledališka skupina Goga Gimnazije Novo mesto

Mag. Gregor Macedoni,
župan Mestne občine
Novo mesto

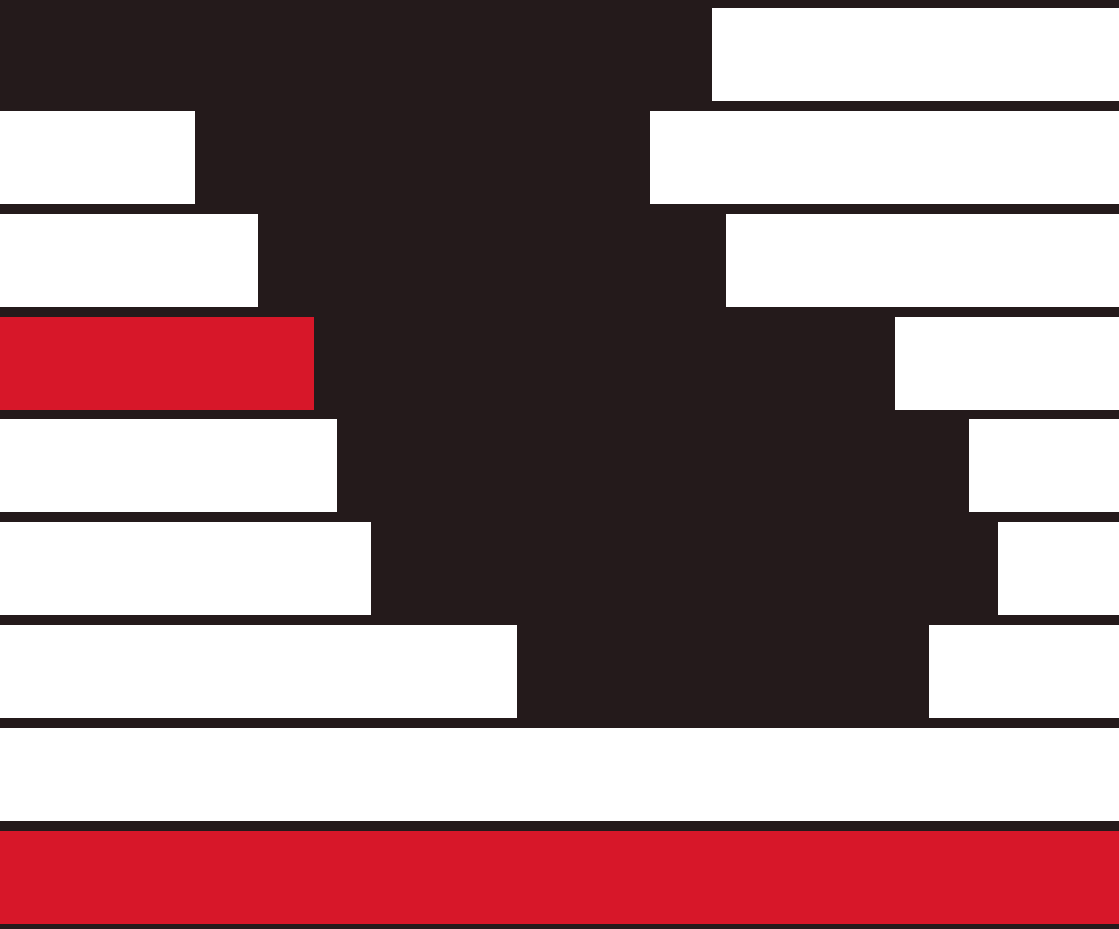
Spoštovane nagrajenke, spoštovani nagrajenci, drage občanke, dragi občani!

Letošnja podelitev nagrad in priznanj Mestne občine Novo mesto poteka v luči tematskega leta, posvečenega 100. obletnici novomeške pomladi, ko je bilo Novo mesto nekaj dni slovenska kulturna prestolnica. Jeseni 1920, natančneje od 26. septembra do 11. oktobra, so namreč mladi novomeški umetniki organizirali kulturne in umetniške dogodke, ki so za štirinajst dni postavili Novo mesto v središče slovenskega umetniškega ustvarjanja in vplivali na kasnejša vseslovenska avantgardna gibanja.

Tudi podelitev nagrad in priznanj Mestne občine Novo mesto postavlja naše nagrajenke in nagrajence v središče javnega življenja, saj po svojih dosežkih izstopajo v lokalnem okolju, nekateri med njimi tudi v slovenskem in mednarodnem prostoru. Letošnje nagrajenke in nagrajenci so nadpovprečni zaradi znanstvenih dosežkov, inovativnosti in ustvarjalnosti ter dosežkov na zdravstvenem, humanitarnem, izobraževalnem, umetniškem, duhovnem in podjetniško-gospodarskem področju. Hkrati nagrade in priznanja ne predstavljajo samo enkratnih dejanj, temveč dolgoletna prizadevanja vsakega od njih za boljšo skupnost, za njen napredek in razvoj. Še posebej sem ponosen, ker letos podeljujemo tudi naziv častnega občana. Ta čast pripada prof. dr. Stanetu Grandi za življenjsko delo in dosežene pomembne trajne raziskovalne, pedagoške in znanstvene dosežke s področja zgodovine. Vsi nagrajenci pa se bodo pridružili imenitni družini njihovih predhodnikov, ki jih družijo veliko in srčno prizadevanje za dobrobit okolja, v katerem živimo.

Vsem nagrajenkam in nagrajencem čestitam za njihove dosežke in se jim zahvaljujem za prispevek k širjenju pozitivnih vrednot in zgodb, ki jih oblikujejo in gradijo v naši občini z našimi občani.

ČASTNI OBČAN
MESTNE OBČINE NOVO MESTO
2019

PROF. DR.

STANE GRANDA

Zgodovinar Stane Granda je rojen v Novem mestu, kjer je obiskoval osnovno šolo in gimnazijo. Zgodovino in sociologijo je študiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani in leta 1973 diplomiral pri akad. prof. dr. Franu Zwitteru, častnem meščanu Novega mesta. Prav njega ter prof. Janka Jarca, akad. prof. dr. Jožeta Mlinariča, akad. prof. dr. Sergija Vilfana in akad. prof. dr. Vasilija Melika šteje za svoje poglavitne znanstvene učitelje in vzgojitelje.

V letih 1973–1979 je bil zaposlen kot asistent za agrarno zgodovino na Inštitutu za zgodovino delavskega gibanja, nato pa je prešel na SAZU oziroma ZRC SAZU, kjer je nadaljeval z intenzivnim ukvarjanjem z narodnopolitično, gospodarsko in socialno zgodovino od obdobja Marije Terezije dalje, zlasti pa z revolucionarnim letom 1848/49. Po skoraj 30-letnem iskanju je v dunajskem Haus-, Hof- und Staatsarchiv našel podpisane peticije za Združeno Slovenijo, kar velja za eno največjih zgodovinskih odkritij v slovenski zgodovini. Poleg narodne se je ukvarjal tudi z lokalno zgodovino od srednjega veka dalje. Med dosežke na tem področju lahko štejemo lokalizacijo srednjeveškega trga Kronovo, pojasnitev nastanka krajevnega imena Straža pri Dolenjskih Toplicah in druga.

Pri zgodovini vinogradništva, ki se mu posveča posebno od upokojitve dalje, velja poudariti njegovo ugotovitev, da znameniti dolenjski cviček ni staro dolenjsko vino, slovensko ime se prvič pojavlja koncem 18. stoletja, nasploh pa je današnjo veljavo dobil šele po zatrtju trtne uši.

Več kot desetletje je bil tudi predstojnik Zgodovinskega inštituta Milka Kosa in vrsto let pomočnik direktorja ZRC SAZU.

Stane Granda je svoje raziskovalno delo opravljal predvsem v slovenskih, avstrijskih in italijanskih arhivih. Sodeloval je na številnih znanstvenih simpozijih v Italiji, Nemčiji, Avstriji, Češki, Poljski, Madžarski, Rusiji in Hrvaški. V istih državah in ZDA je tudi objavljaj svoje znanstvene dosežke. V naslednjih tednih bo izšla njegova sintetična monografska zgodovina Slovencev v italijanskem jeziku. Znanstvena in strokovna bibliografija, objavljena na COBISS, ki pa je nepopolna, obsega več kot 1000 bibliografskih enot.

Že več desetletij je član uredništva Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino, in urednik več strokovnih in znanstvenih zbornikov. Že vrsto let je predsednik strokovnega sveta Narodnega muzeja v Ljubljani.

V javno delovanje so ga usmerili Nova revija oziroma njegova direktorja pesnik akad. Niko Grafenauer in Tomaž Zalaznik. Še vedno je aktiven član njenega inštituta.

Stane Granda je bil celo poklicno obdobje poklicni raziskovalec. Zaposlitev je končal kot znanstveni svetnik ZRC SAZU. Zaradi raziskovalnih dosežkov mu je bil podeljen naziv častni raziskovalec. Zaradi odmevnosti dela na raziskovalnem področju je honorarno predaval na Filozofski fakulteti v Ljubljani, Fakulteti za upravo, Fakulteti za uporabne družbene študije v Novi Gorici in Univerzi v Novi Gorici. Ta mu je poleg redne profesure podelila tudi naziv zaslužni profesor Univerze v Novi Gorici. Tam še vedno predava pravno in agrarno zgodovino ter zgodovino vinogradništva. Bil je tudi gostujoči profesor na Univerzi v Gradcu.

Stane Granda je veteran vojne za Slovenijo leta 1991. Je prejemnik odličja sv. Cirila in sv. Metoda, častni član Zgodovinskega društva dr. Frana Kovačiča v Mariboru in častni občan občine Šmarješke Toplice.

NAGRADA
MESTNE OBČINE NOVO MESTO
2019

GREGOR KAVČIČ

Gregor Kavčič, dr. med., spec. ortopedije, je vrhunski kirurg, priznan strokovnjak, predavatelj, avtor številnih strokovnih prispevkov ter mentor zdravnikom tako v Sloveniji kot v tujini. V Splošni bolnišnici Novo mesto je vzgojil odlično ekipo na Oddelku za ortopedijo, ki ga tudi vodi, in je še namestnik predstojnika Kirurškega sektorja. Pod vodstvom Gregorja Kavčiča je ortopedija v Splošni bolnišnici Novo mesto v zadnjem obdobju doživela najbolj dinamičen razvoj, ki je bolnišnico v letu 2019 uvrstil na tretje mesto po številu izvedenih operacij endoprotez kolka in kolena v Sloveniji. Izjemne rezultate ortopedske ekipe pri operativnem zdravljenju artroz kolka in kolena je prepoznala tudi slovenska strokovna javnost, ki je v okviru 16. konference Management in vodenje v zdravstvu zdravniku Gregorju Kavčiču v Portorožu podelila priznanje »Najboljše prakse v zdravstvu 2019«. Prav tako je razvil številne moderne kirurške metode zdravljenja, pri čemer je posebej zaslužen za razvoj minimalno invazivnih kirurških tehnik za vgraditev endoproteze kolka in kolena. Prav tako je pobudnik opuščanja nekoristnih kirurških navad in uvajanja tesnejšega sodelovanja s pacientom. Na Oddelku za ortopedijo že vrsto let timsko uvajajo in kontinuirano izboljšujejo protokole pospešenega okrevanja po ortopedskih operacijah. Njihovo bistvo je tako kvalitetno oskrba, da lahko pacient z vgrajenim umetnim sklepom hitro, varno in zadovoljno zapusti bolnišnico. V strokovnih krogih v Sloveniji se standardizirani protokoli procesa dela in obravnave bolnikov Oddelka za ortopedijo Splošne bolnišnice Novo mesto imenujejo »novomeška šola«, endoproteza kolka pa je postala zaščitni znak novomeške ortopedije in bolnišnice.

Gregor Kavčič, dr. med., spec. ortopedije, je s svojimi dosežki trajno zaznamoval razvoj ortopedije tako na Dolenjskem kot na državni ravni in v širši regiji, s čimer je pomembno prispeval k zdravstveni oskrbi prebivalstva v Mestni občini Novo mesto.

NAGRADA
MESTNE OBČINE NOVO MESTO
2019

MARTA MEDLE

Marta Medle se že vrsto let aktivno ukvarja s humanitarno dejavnostjo v lokalni skupnosti in širše. Za potrebe delovanja Krajevnega odbora Rdečega križa Žabja vas je odstopila kar del svojih zasebnih prostorov, da se članice lahko srečujejo, načrtujejo, skladiščijo in pripravljajo pakete pomoči potrebnim.

Skupaj s prostovoljkami obiskuje starostnike, onemogle, pa tudi mlade družine, potrebne pomoči, in jim skuša pomagati. Če kdaj ni šlo drugače in je bila pomoč resnično nujno potrebna, je ta prišla kar iz njihovega podjetja ali pa celo z njenega osebnega transakcijskega računa. Za izpeljane humanitarne projekte je leta 2007 od revije Naša žena prejela naziv Dobri človek.

Kljub številnim obveznostim vedno najde čas za številne pomoči potrebne posameznike in prisluhne potrebam lokalne skupnosti. S svojo zagnanostjo, tenkočutnostjo, sposobnostjo povezovanja ljudi in karizmo je k humanitarnemu delovanju pritegnila tudi mlajši rod aktivistk Krajevne organizacije Rdečega križa Žabja vas. Pod njenim mentorstvom predano nadaljujejo s širjenjem dobrodelnosti v lokalni skupnosti.

Marta Medle ni oseba, ki bi pomagala le v prazničnem času. Pomaga vse leto in vsa leta.

TRDINOVA NAGRADA
MESTNE OBČINE NOVO MESTO
2019

NATAŠA MIRTič

Nataša Mirtič je leta 1997 diplomirala na oddelku za slikarstvo pri prof. Andreju Jemcu na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, leta 2001 pa je končala magistrski študij grafike pri prof. Lojzetu Logarju. Ob vstopu v slovenski umetnostni prostor je vzbudila pozornost strokovne javnosti s svojim izvirnim likovnim jezikom. Umetnostni zgodovinar Iztok Hotko je ob razstavi v Lamutovem likovnem salonu za njena dela zapisal, da je »Mirtičeva ena izmed redkih slovenskih likovnih umetnic, ki se posveča izključno grafični likovni tehniki, in sicer njeni klasični zvrsti, jedkanici«.

Svoja dela redno predstavlja na pomembnejših slovenskih razstaviščih in sodeluje na izborih slovenske grafike doma in v tujini. Prvo odmevnejšo nagrado za svoja grafična dela je dobila leta 2000 na 6. bienalu slovenske grafike Otočec, Novo mesto. Leta 2002 je prejela priznanje Majskega salona, stanovske nagrade Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov; sledile so mnoge druge nagrade. V letu 2009 je bila prejemnica delovne štipendije Ministrstva RS za kulturo.

Je ustanovna članica Društva likovnih umetnikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki deluje od leta 2007, od leta 2016 pa je predsednica umetniškega sveta DLUD.

TRDINOVA NAGRADA
MESTNE OBČINE NOVO MESTO
2019

MAKSIMILIJAN STARC

Maksimilijan Starc je leta 1962 končal študij geografije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Po desetih letih službovanja v Trbovljah se je preselil v Novo mesto, kjer se je zaposlil kot učitelj na Poklicni kovinarski in avtomehanični šoli, že naslednje leto pa je na tej šoli postal ravnatelj. Zavzemal se je za izgradnjo Šolskega centra Novo mesto, kjer je nadaljeval delo vse do leta 1989, ko je prevzel delo ravnatelja na Osnovni šoli Vavta vas. Kot dolgoletni učitelj in ravnatelj je svoje bogato znanje in odnos do kulture prenašal na mlajše generacije in s tem prispeval k širjenju kulture in poznavanju različnih kulturnih zvrsti.

Maksimilijan Starc je vse svoje življenje dejaven na različnih kulturnih področjih. Kot pevec je prepeval v več pevskih zborih, po upokojitvi leta 1999 pa je se posvetil literarnemu ustvarjanju in za svoje delovanje prejel različne nagrade. V Društvu upokojencev Novo mesto je kot podpredsednik društva skrbel za kulturno področje, kamor sodijo sekcije za literarno, likovno, gledališko dejavnost, za dejavnost bralnih krožkov, ohranjanje kulturne dediščine in mešani pevski zbor, že od leta 2012 pa je tudi urednik društvenega glasila Sopotja.

GRB

MESTNE OBČINE NOVO MESTO

2019

JOŽEFA ROLIH

Jožica Rolih je prišla v Novo mesto leta 1966 in se zaposlila na Srednji zdravstveni šoli, kjer je veljala za strogo, a razumevajočo učiteljico. Leta 1982 se je zaposlila na otroškem oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, nato dvanajst let delala v ambulanti za sladkorne bolnike.

S svojim strokovnim znanjem in dobro voljo deluje v več društvih, tudi kot predavateljica. Opravlja meritve krvnega sladkorja, holesterola in krvnega tlaka. V Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Novo mesto deluje od leta 1966. Deluje tudi v Društvu vojnih invalidov Dolenjske in Bele krajine in Posavja, Društvu sladkornih bolnikov Novo mesto in skupini za samopomoč onkoloških bolnikov. Veliko svojega časa nameni delu pri Rdečem križu Slovenije, območni enoti Novo mesto.

GRB

MESTNE OBČINE NOVO MESTO

2019

FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN NOVO MESTO

Frančiškani so ubožni red, katerega temeljno poslanstvo je oznanjanje evangelija s pridiganjem in zgledom. 550 let delovanja frančiškanov v Novem mestu je pustilo pečat na duhovnem, kulturnem in izobraževalnem področju. V novomeškem samostanu so imeli frančiškani od druge četrtine 17. stoletja okrevališče za bolne in onemogle sobrate, bratje kirurgi in lekarnarji pa so lajšali težave tudi drugim pomoči potrebnim. Prav tako je samostan večino obdobja svojega obstoja gostil različne oblike vzgojno-izobraževalne dejavnosti, zato ni bilo presenečenje, da je vladarica Marija Terezija 8. avgusta 1746 ob ustanovitvi novomeške gimnazije njeno upravljanje in vodenje zaupala frančiškanom.

Frančiškanska knjižnica, najstarejša knjižnica v Novem mestu, hrani ob rokopisih in prvotiskih biblicistike, teologije in filozofije tudi knjige s področja jezikoslovja, zgodovine, prava, medicine, farmacije in drugih znanosti.

GRB

MESTNE OBČINE NOVO MESTO

2019

50let

OBMOČNA OBRTNO- PODJETNIŠKA ZBORNICA NOVO MESTO

Območna obrtno-podjetniška zbornica Novo mesto je reprezentativna organizacija, ki zastopa interese obrtnikov in podjetnikov v mikro-, malih in srednje velikih podjetjih, ki predstavljajo 97 % gospodarstva v regiji. Osnovni cilj zbornice je zasledovanje stabilnega, uravnoveženega in trajnostnega gospodarskega razvoja in s tem ustvarjanje pogojev za uspešno delovanje obrtnikov in podjetnikov dolenjske regije.

Zbornica združuje 660 članov iz osmih dolenjskih občin in deluje že 50 let. Organizacija deluje trajnostno in družbeno odgovorno, z vizijo ohranjati tradicijo ter ustvarjati pogoje za moderno obrt in sodobno podjetništvo. S svojim vsestranskim prispevkom in delovanjem odgovorno skrbi za razvoj in napredek gospodarsko uspešne regije.

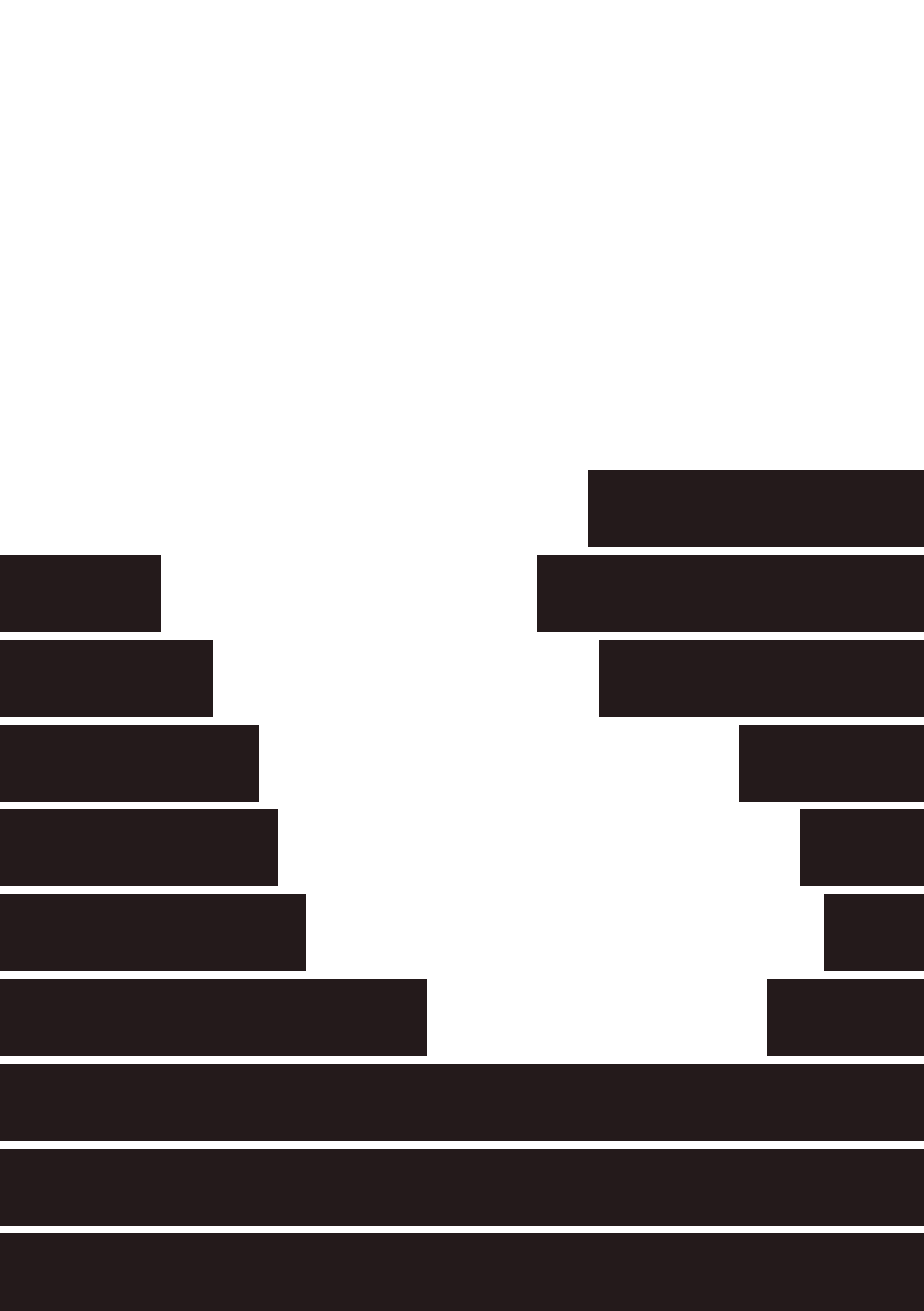

GLEDALIŠKA SKUPINA GOGA

Gledališka skupina Goga, ki deluje na Gimnaziji Novo mesto, združuje nadarjene in ustvarjalne dijake, ki delujejo na različnih področjih kulturnega in umetniškega ustvarjanja, še zlasti na področju dramske umetnosti. Poleg gledališke igre, režije, ustvarjanja scenarijev, kostumografije in scenografije se lotevajo tudi interpretacije pesniških in drugih besedil. Pri svojem delovanju se odpirajo navzven in se povezujejo s širšim okoljem – z osnovnimi in srednjimi šolami, Mestno občino Novo mesto, Knjižnico Mirana Jarca, Javnim skladom za kulturne dejavnosti, Kulturnim centrom Janeza Trdine, Anton Podbevšek teatrom, Dolenjskim muzejem in drugimi organizacijami.

Ob stoletnici novomeške pomladi so pripravili igrani recital Kako bi mogli zrakoplovi iz svojih lop?, ki začetke slovenske zgodovinske avantgarde postavlja v širši evropski kontekst in se v luči umetniških vplivov od futurizma do ekspresionizma sprašuje o umestitvi novomeških umetniških manifestacij septembra 1920 med domom in svetom.

Izdala in založila

Mestna občina Novo mesto

Zanj odgovarja

mag. Gregor Macedoni

Oblikovanje

Litaforma, grafično oblikovanje, d. o. o.

Jezikovni pregled

Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine

Fotografije

Foto Asja (Robert Kokol)

Tisk

Špes, grafični studio, d. o. o.

Naklada

200 izvodov

NOVO
MESTO

